

© PATRICK DIELEMAN

NITRAATRESIDU VERLAGEN MET GROENBEDEKKERS

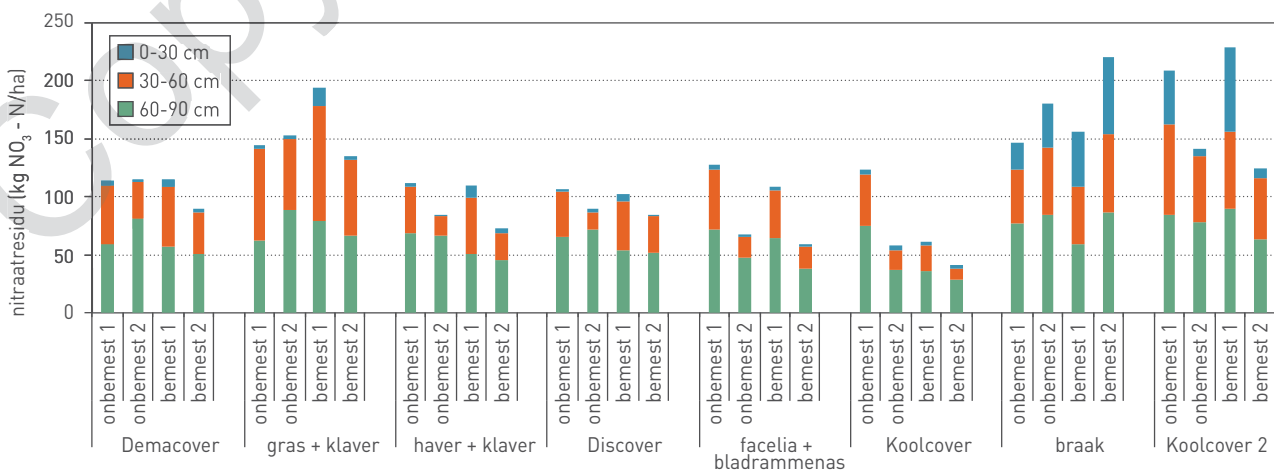
Half november organiseerde Inagro een bezoek aan een proefveld met groenbedekkers in Tielt. De proef moest vooral het effect van de verschillende mengsels op het nitraatresidu in de bodem tonen en meten. – *Patrick Dieleman*

Het proefveld in Tielt kadert in de werking van CVBB (Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting). Het ligt op de Poelberg, en dus in het afstroomgebied van de Poelbergbeek die vlakbij ontspringt. Volgens CVBB-medewerker Kristof Gelaude kende het MAP-meetpunt 598845 op de Poelbergbeek, dat enkele honderden meters stroomafwaarts ligt, vorig jaar meerdere overschrijdingen, vooral tijdens de winterperiode. Wanneer er binnen dit gebied meer groenbedekkers worden ingezaaid, zal dit de nitraatconcentratie aan het MAP-meetpunt verlagen.

Proefopzet

Er werden 5 mengsels uitgezaaid, 2 commerciële mengsels van Disaghor (Demacover en Discover) en Koolcover, een mengsel van Jorion-Philip Seeds. Daarnaast werden 3 mengsels zelf samengesteld (tabel 1). Vijf mengsels werden uitgezaaid in proefveldstroken; Demacover werd op de paden tussen de stroken gezaaid en wordt mee opgevolgd. Van Koolcover werd 3 weken na de eerste zaaiperiode een tweede strook uitgezaaid. Omdat op het perceel geregeld koolgewassen worden geteeld, gebruikte men geen gele mosterd.

Het perceel had vlas als voorvrucht. Door het zachte najaar kon het gevallen zaad massaal kiemen. Op een niet voor de proeven gebruikt gedeelte van het perceel stond half november zelfs een vrij dicht gewas. Zeker in het mengsel van Italiaans raaigras en Alexandrijnse klaver was veel vlas opgeschoten als onkruid. Kristof geeft nog mee dat het hierdoor mogelijk is om het concurrerend vermogen ten opzichte van onkruid te beoordelen. Op de strook die braak bleef liggen werd de vlasopslag bestreden met een totaalherbicide. Alle mengsels waren conform met de vereisten voor het GLB. Kristof gaf toe dat

Figuur 1 Invloed van groenbedekkers en bemesting op het nitraatresidu in de bodem - Bron: Inagro & CVBB

hij overal iets te dicht had gezaaid door iets meer te gebruiken dan de aanbevolen zaadhoeveelheid. Ongetwijfeld stond vorig jaar de minimaal voorgeschreven hoeveelheid. Daardoor had het gewas een iets te dichte stand. Een dunner gewas zou zich beter kunnen

Een kleine mestgift voor het zaaien kan de werking van groenbedekkers verbeteren.

ontwikkelen en daardoor ook meer N uit de bodem kunnen halen. Bedrijven die hun mengsel van het type Demacover (50% Italiaans en 50% Westerwolds raaigras) het voorjaar nadien nog willen maaien, moeten zeker 50 kg/ha zaaien.

Nitraatresidu

In de loop van de proef werd de evolutie van het nitraatgehalte in de bodem opgevolgd. Een eerste staal werd vlak na de oogst van het vlas genomen. Nadien werd de helft van het perceel bemest (60 eenheden N onder de vorm van mengmest). Op 29 en 30 september nam men opnieuw stalen. De volgende staalname gebeurde op 3, 4 en 5 november. Figuur 1 geeft de effecten van de verschillende mengsels en de evolutie weer.

Het stikstofgehalte bleek vrij hoog, ondanks dat vlas normaal de bodem achterlaat. Dit zou te wijten zijn aan de mineralisatie van de oogstresten van de bloemkool, die het jaar voordien werd geteeld. Die N werd vooral gevonden in de laag 60 tot 90 cm.

Het op het normale tijdstip gezaaide mengsel Koolcover (Japanse haver, facelia en bladrammenas) kwam als beste uit de proef. Zowat alle stikstof uit de bovenste laag van 30 cm was begin november volledig opgenomen door de groenbedekker. Opvallend was dat de bemeste stroken telkens een lager reststikstofgehalte hadden dan de stroken die geen mest bijkregen. Kristof Gelaude schrijft dit toe aan de betere jeugdgroei van de groenbedekkers, waardoor de wortels beter ontwikkelen en er uiteindelijk meer stikstof kan worden opgenomen uit de bodem. De hoogste reststikstof zien we bij object 6, de laat gezaaide Koolcover, zeker bij de staalname van eind september. Dankzij de warme oktobermaand kon de groenbedekker hier toch nog behoorlijk ontwikkelen en een groot deel van de stikstof opnemen. Daardoor is het rest-

Tabel 1 Gebruikte mengsels in de proef met groenbedekkers in Tielt 2015 - Bron: Inagro & CVBB

Object	Naam mengsel ¹	Samenstelling	Minimale zaaidichtheid (kg/ha)	Aanbevolen zaaidichtheid (kg/ha)
1	Demacover (Disaghor)	Italiaans raaigras (50%) + Westerwolds raaigras (50%)	15 + 15 = 30	25 + 25 = 50 (maaien)
2	-	Italiaans raaigras (55%) + Alexandrijnse klaver (45%)	15 + 12,5 = 27,5	25 + 20 = 45
3	-	Japanse haver (60%) + Alexandrijnse klaver (40%)	20 + 12,5 = 32,5	30 + 20 = 50
4	Discover (Disaghor)	Japanse haver (83,5%) + facelia (16,5%)	20 + 4 = 24	30 + 5 = 35
5	-	Facelia (33%) + bladrammenas (66%)	4 + 6 = 10	5 + 10 = 15
6	Koolcover (Jorion-Philip-Seeds)	Japanse haver (70%) + facelia (10%) + bladrammenas (20%)	20 + 4 + 6 = 30	30 + 5 + 10 = 45
7	Braak			
8	Koolcover (Jorion-Philip-Seeds)	Japanse haver (70%) + facelia (10%) + bladrammenas (20%)	20 + 4 + 6 = 30	30 + 5 + 10 = 45

¹ Mengsels 1 tot 6 werden gezaaid op 21 augustus, mengsel 8 werd op 11 september gezaaid

stikstofgehalte veel lager bij de staalname begin november.

Extra fractie stikstof

Op percelen met een teelt die weinig stikstof achterlaat in de bodem, zoals vlas of wintertarwe, kan het op een niet-focusbedrijf aangewezen zijn om een extra fractie stikstof toe te dienen. Dit zal praktisch zeker niet nodig zijn voor teelten die veel stikstof nalaten in de bodem, zoals vroege aardappelen of

bloemkolen. Voor focusbedrijven is die najaarsbemesting niet toegelaten. "We willen de landbouwers vooral overtuigen dat het belangrijk is om iets in te zaaien", besluit Kristof Gelaude. "We hebben tijdens de winter al veel beken afgestapt. Het valt ons steeds opnieuw op dat het water dat uit de drainagebuizen komt veel meer stikstof bevat op niet-begroeide percelen dan op percelen met een groenbedekker." ■

PROEVEN VAN CVBB

CVBB heeft niet als doelstelling om overal proeven aan te leggen, maar de mogelijkheid bestaat om met zo een proef in te spelen op plaatselijke vragen. Zo wordt de landbouwer geïnformeerd over betere teelttechnieken en kan hij ook zijn collega's aanmoedigen om die toe te passen. In West-Vlaanderen werd elders op een perceel maïs rijenbemesting vergeleken met de breedwerpigere bemesting. Vlakbij bezochten we een perceel waar het effect van het inwerken van de resten van bloemkool vergeleken werd met een strategie waarbij het gewas blijft staan. Het is een perceel naast de Poelbergbeek. Minder stikstofuitspoeling kan de gemeten waarden aan het meetpunt iets verderop positief beïnvloeden. Die proef liep op het moment van ons bezoek nog maar enkele weken. Het was de bedoeling om het reststikstofgehalte om de 3 weken te meten, tot het gewas zou doodvriezen.